

SAYI:11 AĞUSTOS 2024

MUVAKİT

Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi

YAKIŞIKLIYIM DE Mİ ?

Ağlamak
Görmek...!
Gülme
Var...

“beyla

Sev beni sokma
müşküle

Gel iki kaşık atalım
keşküle

Parka Gidecekmiş
iki Gözümün
Ciceği

İKİNCİ YENİ ŞİİRİN ÖNCÜSÜ EDİP CANSEVER / FATMA TECİRLİ - EFSANE GÜLÜŞÜN HÜZÜNLÜ YOLCULUĞU
KEMAL SUNAL'IN HAYATI / T.DUYGU SAÇAR - FATMA ALİYE TOPUZ: OSMANLININ İLK KADIN ROMANCISI VE KADIN HAKLARI
SAVUNUCUSU / ESRA MOLLA ÇETİN - TARİHTE BUGÜN - SEMBOLİST RESSAMIN PORTRESİ: GUSTAV KLİMT'İN HAYATI VE
ESERLERİ / İREM NİSA BİLGİÇ - MESNEVIDEN HİKAYELER / AYNA İLE HZ. YUSUF - ZAMANIN İÇİNDE KAYBOLAN BİR AŞK /
DILAN ÇETİNKAYA - TAKVİM - HISSİKABLELVUKU / EFŞAN BİLGİÇ

İÇİNDEKİLER

AĞUSTOS 2024

SAYI: 11

AYLIK KÜLTÜR SANAT
VE EDEBİYAT DERGİSİ

Aylık süreli yayın

Yayın Sahibi:

ASTROMEDYA

Yazı İşleri Müdürü

ESRA MOLLA ÇETİN

Tasarım

Dilek Gün Veringç

Esra Molla Çetin

T. Duygu Saçar

Arife Salman

Çizimler

Funda Öztürk

Seyfi Emre Ercan

Editörler

T. Duygu Saçar

Arife Salman

Funda Öztürk

İrem Nisa Bilgiç

Ebrar Akay

Adres:

Yeni İstanbul Caddesi Kosova

Mahallesi 228/B Selçuklu /

Konya 42100

İletişim: 0(332) 408 24 55

iletisim@muvakkitdergisi.com

Basım yeri: CEYLAN OFSET

www.ceylanofset.net

MUVAKKİT dergisindeki

tüm yazı ve çizimlerin

yayını hakkı saklıdır.

03

**İKİNCİ YENİ ŞİİRİN
ÖNCÜSÜ: EDİP CANSEVER**

İkinci Yeni'nin öncü
şairlerindedir. Hayatını şiir
türünde eser vermeye adanmış
bir yazardır Edip Cansever...

05

**EFSA NE GÜLÜŞÜN
HÜZÜNLÜ YOLCULUĞU**

Oynadığı karakterlerle milyonların
kalbine dokunmuş ve güldürürken
düşündürmeyi başarmış Türk
sinemasının unutulmaz komedi
ustalarından Kemal Sunal...

07

**OSMANLININ İLK KADIN
ROMANCISI**

Fatma Aliye Topuz, Osmanlı
İmparatorluğu'nun ilk kadın romancısı
olarak kadın hakları ve toplumsal
değişim konularında öncü eserleriyle
edebiyat tarihine adını yazdırmıştır.

15

**MESNEVIDEN HİKAYELER:
AYNA İLE HZ. YUSUF**

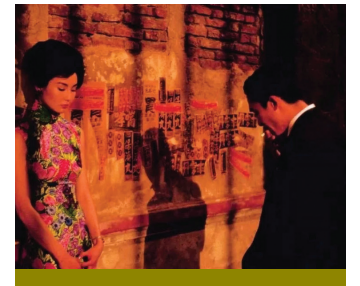
Hazreti Mevlânâ: "Varlığın aynası
nedir? Varlığın aynası yokluktur.
Ey Hak aşığı! Eğer ahmak değilsen,
Hakk'ın huzûruna yokluk götür."

13

**SEMBOİLİST RESSAMIN
PORTRESİ: GUSTAV KLİMT**

Benzersiz tarzı ve sanatsal
vizyonuyla yalnızca döneminin
değil, tüm zamanların en büyük
ressamlarından biri Gustav Klimpt...

17

**ZAMANIN İÇİNDE
KAYBOLAN BİR AŞK**

Dokunmadan sevmek: 'Aşk
Zamanı' filmi, iki yalnız ruhun
ihanetin gölgesinde yaşadığı
derin ve platonik bağı anlatıyor.

Gülmek de var hayatın içinde, ağlamak da...

Hayat, içinde barındırdığı sayısız deneyim, duygu ve olaylarla karmaşık ve zengin bir yolculuktur. Bu yolculukta, insanlar çeşitli duygusal durumlarla karşılaşır; mutluluk, hüznün, sevinç ve keder gibi. Gülmek ve ağlamak, insan yaşamının temel iki duygusal ifadesidir. Bu iki duygu, hayatın anlamını ve derinliğini kavramada kritik bir rol oynar.

Sosyal bağlamda, gülmek insanlar arasında güçlü bir bağ kurma aracıdır. Ortak esprilere gülmek, insanların birbirleriyle daha yakın ve samimi hissetmelerine yol açar. Aile içi ilişkilerde, arkadaşlık bağlarında ve iş ortamlarında gülmenin bu olumlu etkisi sıklıkla gözlemlenir.

Ağlamak ise genellikle üzüntü, acı, kayıp veya hayal kırıklığı gibi olumsuz duygularla ilişkilendirilir. Ancak ağlamak, duygusal boşalmanın ve içsel rahatlamanın önemli bir yoludur. Psikolojik açıdan, ağlamak duygusal stresi azaltır ve kişinin duygusal yükünü hafifletir. Gözyaşları, vücuttaki stres hormonlarının atılmasına yardımcı olur ve bu süreç kişinin kendini daha sakin ve rahat hissetmesini sağlar.

İnsan doğası, birbiriyle çelişen duyguları aynı anda deneyimleyebilecek kadar karmaşıktır. Gülmek ve ağlamak, ilk bakışta birbirine zıt görünen bu iki duygu, aslında insan ruhunun derinliklerinde birbirini tamamlar. Hayat, çoğu zaman hem gülmeyi hem de ağlamayı iç içe barındıran bir yolculuktur ve bu ikilemi anlamak, insan olmanın özünü kavramak için önemlidir.

Türk sinemasının efsanevi isimlerinden biri olan Kemal Sunal, mizahın gücünü en iyi şekilde kullanan sanatçılardan biriydi. Onun filmlerinde gülerken düşündüren, düşündürürken hüznülendiren bir üslup hakimdi. Sunal'ın canlandırdığı karakterler, toplumun en alt kesimlerinden çıkmış, saf ve temiz yürekli insanlardı. Bu karakterler, toplumsal sorunlara parmak basarken, izleyiciyi güldürmeyi başardı. Gülmenin gücünü, toplumsal yaraları sararken kullanan bu büyük sanatçı, insanların kalbinde özel bir yer edindi.

Kemal Sunal'ın filmlerinde gülmek, sadece bir eğlence unsuru değil, aynı zamanda bir başkaldırı aracıydı. Haksızlıklar karşısında susmayan, komik ama zeki diyaloglarla durumu eleştiren karakterleri, izleyicinin hem gülmesini hem de düşünmesini sağladı. Özellikle, "İnek Şaban", "Şaban Oğlu Şaban", "Hababam Sınıfı" gibi filmlerinde toplumsal eleştiriyi mizahla birleştirerek, izleyicinin dikkatini çekmeyi başardı. Bu sayımızda biz de dergimize Kemal Sunal'ı konuk ettik. İyi okumalar...

*Bir bozuk saattir
yüreğim,
hep sende durur.
Ne var ki ıslanır gider
gözlerim durmadan,
Durmadan seni
hatırlatır bir çiçek
kokusu,
Bir tel saç,
bir buğday tanesi,
Bir koku yüreğimde
durur...*

FATMA TEÇİRLİ

İkinci Yeni Şiirin Öncüsü Edip Cansever

Edip Cansever, 8 Ağustos 1928 tarihinde İstanbul'da doğmuş ve Türk şiirinin önemli temsilcilerinden biri olmuştur. İstanbul Erkek Lisesi'nde eğitim görmüş, ardından İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde öğrenim hayatına devam etmiştir. Ancak, şiire olan ilgisi ve edebi kariyeri onun akademik yaşamının önüne geçmiştir.

İlk şiir kitabı 'İkinci Üstü' 1947 yılında yayımlanmıştır. Bu eser, Cansever'in edebi kariyerinin başlangıcını simgeler ve onun Türk şiirinde tanınmasını sağlar. İkinci Üstü'nde yer alan şiirler, Cansever'in ilk dönemine ait izler taşır. Bu dönemde, Cansever'in şiirlerinde romantizm ve bireysel duygular ön plandadır. Şiirlerinde aşk, doğa, yalnızlık ve insanın iç dünyası gibi temalar işlenir. Cansever'in dil kullanımı, bu ilk eserinde daha sade ve anlaşılırdır. Ancak, onun ileride geliştireceği imgesel ve karmaşık dil yapısının ipuçlarını da görmek mümkündür. Kitabın adı olan 'İkinci Üstü', günün ikinci vaktiyle ilgili bir zaman dilimini ifade eder ve bu zaman dilimi, Cansever'in şiirlerinde sıkça işlediği bir metafor olarak karşımıza çıkar. İkinci vakti, günün sona ermeye başladığı, hafif bir hüznün ve dinginlik hissettiren bir zaman dilimidir. Bu da kitabın genel atmosferini yansıtır. 'İkinci Üstü' adlı şiir kitabı, onun edebiyat dünyasına giriş yaptığı ve şiirsel yeteneğini sergilediği önemli bir eserdir. Bu kitap, Cansever'in ilerleyen yıllarda geliştireceği şiir dili ve temalarının ilk örneklerini sunar. "İkinci Üstü", Edip Cansever'in şiir serüveninin başlangıcını anlamak ve onun edebi gelişimini takip etmek için önemli bir

eserdir ve edebiyat dünyasındaki yerini sağlamlaştırmıştır.

"İşte taze ikindi güneşim.

Pencerelerde küçük sarışınlar,

Her şey iyi, her şey sade

Anlayamıyorum şu iç sıkıntımı.

Yaşamak dersen yaşamak,

Sarhoşluğum sarhoşluk.

Ah! hatırlamak olmasa eski günleri."

Edip Cansever, İkinci Yeni akımının önemli temsilcilerinden biri olarak kabul edilir.

İkinci Yeni, 1950'li yıllarda ortaya çıkan ve geleneksel şiir anlayışını reddeden, dilde ve anlamda yenilikler peşinde koşan bir şiir hareketidir. Bu akım, soyut ve imgesel anlatımı, karmaşık dil yapısı ve bireysel duyarlılıkları öne çıkarır. Cansever, İkinci Yeni'nin en özgün şairlerinden biri olarak, bu akımın karakteristik özelliklerini şiirlerinde başarıyla yansıtmıştır.

Edip Cansever'in şiirlerinde insanın varoluşsal sorunlarına, yalnızlığına, aşk ve ölüm temalarına sıkça rastlanır. Şiirlerinde gündelik hayatın sıradanlığına, bireyin iç dünyasına ve toplumsal meselelere derinlemesine bir bakış sunar. Bu temaları işlerken kullandığı dil, okuyucuyu düşünmeye ve duygulanmaya sevk eder. Cansever'in şiirlerinde yoğun bir imge kullanımı ve özgün bir dil yapısı dikkat çeker. Onun şiirleri, sadece okunmakla kalmaz, aynı zamanda üzerinde düşünülmesi ve tekrar tekrar keşfedilmesi gereken metinlerdir.

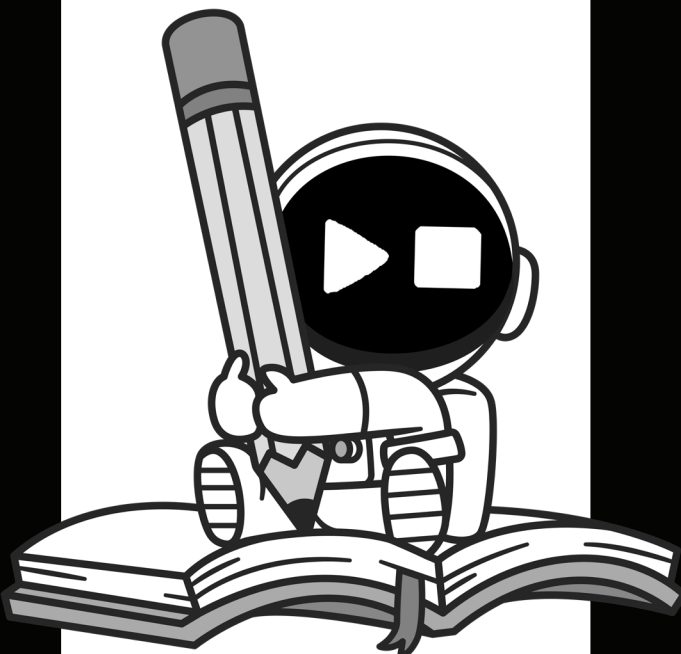
"Gördün mü hiç suyun yanmasını tuzda

Gördüm ben bu yaşam boyu iniltiyi

Büyük bahçelerin küçük içinde

Saksılardan birinde"

Cansever'in "Yerçekimli Karanfil" adlı eseri,

Türk şiirinin başyapıtlarından biri olarak kabul edilir.

*“Sen karanfile eğilimsin, alıp sana veriyorum işte
Sen de bir başkasına veriyorsun daha güzel
O başkası yok mu bir yanındakine veriyor
Derken karanfil elden ele.*

*Görüyorsun ya bir sevdayı büyütüyoruz seninle
Sana değişiyorum, sana ısınıyorum, bu o değil
Bak nasıl, beyaza keser gibisine yedi renk
Birleşiyoruz sessizce.”*

Edip Cansever’in bu dizeleri oldukça derin ve duygusal bir anlatıma sahip. Dizeler, içsel bir sevinci ve huzuru paylaşmanın önemini vurguluyor. Karanfil metaforuyla anlatılan paylaşım ve birlik duygusu, insan ilişkilerindeki samimiyeti ve anlamı yansıtıyor. Şair, bu dizelerle sevgi ve paylaşımın gücünü vurgularken, insanların birbirlerine nasıl destek olduğunu ve bir arada nasıl büyüdüklerini anlatıyor. Bu dizeler, insan ilişkilerinin derinliklerine dair düşündürücü bir bakış sunuyor.

Edip Cansever, sadece İkinci Yeni akımının değil, aynı zamanda modern Türk şiirinin de önemli isimlerinden biridir. Cansever’in şiirlerinde ortaya koyduğu yenilikler, Türk edebiyatının gelişiminde önemli bir rol oynamıştır. Onun şiir anlayışı ve dil kullanımı, kendisinden sonraki birçok şairi etkilemiştir. Şiirlerinde kullandığı imgeler, dilin sınırlarını zorlayan anlatım tarzı ve derin temaları, okuyuculara her zaman yeni bir şeyler sunmuştur. Şiirin diline ve yapısına getirdiği yeniliklerle Cansever, sadece kendi döneminde değil, günümüzde de önemli bir ilham kaynağı olmaya devam etmektedir ve Türk edebiyatında kalıcı bir iz bırakmıştır.

*“Parlar ki şimdi arasına geceleri
Diplerde, derinlerde, yalnızlığında
Ölü bir deniz yıldızıdır mutluluk
O nedensiz mutluluk, olsa da olur olmasa da.”*
Cansever’in diğer önemli eserleri arasında “Nerde Antigone”, “Tragedyalar”, “Kırlı Ağustos” ve “Ben Ruhi Bey Nasılım” gibi kitaplar yer alır. Bu eserlerde, Cansever’in farklı temaları işleyiş biçimi ve dilde yarattığı yenilikler açıkça görülür. Şiirlerinde, bireyin içsel dünyası,

*Bir bozuk saattir
yüreğim,
hep sende durur,
Ne var ki vakit geçmez
bir türlü,
Oysa bir tenhada hep
seni beklemek,
Bir gölge gibi seni
izlemek isterim,
Bir de kendimi sana
göstermek...*

toplumsal sorunlar ve insanın varoluşsal kaygıları derinlemesine işlenir. Onun şiirleri, okuyucuya farklı bir bakış açısı sunar, onları düşünmeye sevk eder, bireyin kendi iç yolculuğunu keşfetmesine ve toplumsal sorunlarla yüzleşmesine olanak tanır.

*“Ansızın bir rüzgar çıktı demin
Çölde yanıt arayan alaycı bir rüzgar
Kolalı bir örtü gibi acıtıyor yüzümü
Yakıyor gözkapaklarımı da
Toplayıp getiriyor anılarımı bir bir
Uzun yolları hiç sevmeyen anılarımı.”*

Edip Cansever, 28 Mayıs 1986 tarihinde İstanbul’da hayatını kaybetmiştir. Cansever’in şiirleri, ölümünden sonra da Türk edebiyatının canlı bir parçası olarak varlığını sürdürmektedir. Onun şiirlerine duyulan ilgi, düzenlenen etkinlikler ve yayımlanan çalışmalar, Cansever’in edebi mirasının ne denli güçlü olduğunu göstermektedir. Edip Cansever’in şiirleri,

her zaman okuyucusunu derinlemesine etkileyen, düşündürten ve duygulandıran metinler olarak değerini koruyacaktır. Bıraktığı eserler ve edebi mirası, Türk şiirinde yaşamaya devam etmektedir. Onun şiirleri, dilde yarattığı yenilikler ve işlediği temalarla, Türk edebiyatının önemli yapı taşlarından biri olmuştur. Cansever’in şiirleri, onun yaşamını, düşüncelerini ve duyarlılıklarını yansıtan, okuyucusunu derinlemesine etkileyen metinler olarak değerini korumaktadır.

*“Yüzümü size çeviriyorum, siz misiniz?
Elimi suya uzatıyorum, siz misiniz?
Siz misiniz, belki de hiç konuşmuyorum.
Belki de kim diye sorsalar beni
Güneşe, çarşıya, kadehe uzatacağım ellerimi
Belki de alıp başımı gideceğim
Biliyorsunuz ya bir ağrısı vardır gitmenin
Nereye, ama nereye olursa gitmenin
Hüzünle karışık bir ağrısı.”*

"Ne mayosu. mayom neyim yok benim."

"Kalkmıyo diyom kaldır diyo"

"Bırakın küçük eniştayi!"

cik cik cik...ben sevda

Efsane Gülüşün Hüzünlü Yolculuğu Kemal Sunal'ın Hayatı

Asıl adı Ali Kemal Sunal olan, hepimizin gönlünde taht kuran Kemal Sunal, 1944 yılının soğuk bir Kasım sabahında İstanbul'da dünyaya gözlerini açtı.

O, annesi Saime Sultan'ın ilk göz ağrısıydı. Babası Mustafa Sunal ise Malatya'dan İstanbul'a göç etmiş ve o dönemin en doğal ve mizah dolu semtlerinden biri olan Küçükpazar'a yerleşmişti. Bu semt, Kemal Sunal'ın mizah yeteneğini besleyen ilk ilham kaynağıydı. Sunal ailesine daha sonra Cemil ve Cengiz adında iki erkek kardeş daha katıldı. Kemal Sunal, çocukluğunda sessiz ve içine kapanık bir yapıya sahipti. Annesi Saime Sunal, onun bu hali hakkında şöyle derdi: *"Biz eski anneler bilmedik ki, niçin içine kapanıktı acaba. Cemil olunca, 2-3 yaşındaydı herhalde, beş yaşında tam yoktu. Geldi benim yanımda, Cemil'i görünce odadan dışarı kaçtı ve bir hafta sonra sarılık oldu. O kadar içine kapanıktı. Yani sıkıntısından, üzüntüsünden. Belirtmiyordu bir şeyi, belirtseydi keşke. Keşke çocuklarla kavga etseydi de o kadar kapalı olmasaydı."* Bu sözler, Kemal'in iç dünyasının ne kadar hassas ve derin olduğunu gözler önüne seriyordu. Kemal Sunal, Mimar Sinan İlkokulu'nu bitirdikten sonra, meşhur Vefa Lisesi'ne başladı. Bu okul, o yıllarda renkli ve canlı bir ortam sunuyordu. Okulun popüler tiyatro bölümü, Kemal Sunal'ın içindeki oyunculuk aşkının filizlenmesine neden oldu. Sunal, gözlem yeteneği ve mizahi taklitleri ile okulda dikkat çekmeye başladı. Ancak okul hayatı hep kolay değildi; birçok zorlukla karşılaştı. 1956 yılında sınıfta kaldı, ama bu

zorluklar ona mizahla dolu bir okul yaşantısı kazandırdı. Komik hareketleri ve taklitleriyle herkesin ilgi odağı oldu. Tiyatro bölümünde sahne aldıkça, kendine olan güveni arttı. 1968 yılında, tam 11 yıl sonra Vefa Lisesi'nden mezun oldu. Bu yıllarda, okulun felsefe öğretmeni Belkıs Balkır, Kemal Sunal'ın yeteneğini fark etti ve onu Müşfik Kenter ile tanıştırdı. Bu tanışma, Sunal'ın Kenter Tiyatrosu'nda küçük rollerde sahne almasını sağladı ve profesyonel oyunculuğa adım atmış oldu. Ardından, Ulvi Uraz Tiyatrosu, Ayfer Feray Tiyatrosu ve Devekuşu Kabare Tiyatrosu'nda sahne aldı. Özellikle Devekuşu Kabare Tiyatrosu, onun kariyerinde dönüm noktası oldu. Bir gün, ünlü yönetmen Ertem Eğilmez, Kemal Sunal'ı tiyatrodan izledi ve ondaki ışığı fark etti. Onu, 1972 yılında çektiği Tatlı Dillim filminde oynattı. Böylelikle Sunal sinemaya adımını attı. Burada Tarık Akan'ın basketbolcu arkadaşını canlandırdı. Ertem Eğilmez, uzun boyundan ötürü ona bu rolü vermişti. Sahnesi kısaydı ancak filmdeki etkisi oldukça dikkat çekiciydi. İzleyici, sinemada ne zaman onu görse kahağaya boğuluyordu. Usta yönetmen de bu durumdan etkilenmişti. Bu defa onu Canım Kardeşim adlı filmde oynattı. Müziği ve dramatik yapısıyla dikkat çeken filmde, Kemal Sunal yine kısa rolüne rağmen Kayseri şivesi ile çok başarılı bir karakter çizdi. Küçükpazar ve Vefa semtlerinde öğrendiği hayatın izlerini, fiziki yapısı, içten gülüşü ve samimi mimikleriyle beyaz perdeye yansıttı. Ertem Eğilmez'in bir sonraki filmi Mavi

"bir insanın burnu pathcan dolmasına benziyorsa o insandan korkacaksın."

"Lütfücüüümm, hepsini yapabiliyorum da bi tek gözlerimden ateş çıkaramıyorum"

kıyuyam

"İencere yuvarlanmış, seninki benden kara"

"Salak lafını katiyen kabul etmiyorum, bütün kabahat eşeğin."

"Zaten hıyara benziyordun, yoğurdu yedin cacık oldu"

"ben yine Şaban olacam"

Boncuktu. Usta yönetmen, 1974 yılında çektiği bu filmde, Tarık Akan, Emel Sayın, Münir Özkul, Zeki Alasya ve Metin Akpınar'ın yanında yine Kemal Sunal'a yer verdi. Ancak bu kez, herkesin kalbine dokunacak şekilde eşit roller sundu. Böylece Kemal Sunal, izleyiciyle ilk kez bu kadar derin ve yakın bir bağ kurabildi. Ertem Eğilmez, yönetmenliği kadar ticari zekasıyla da dikkat çeken bir yönetmendi. Sinema izleyicisinin nelere güldüğünü, nelere ağladığını çok iyi analiz ederdi. Filmlerine kattığı Kayseri şivesi büyük beğeni topladı ve bu tarzı sürdürerek kazanç elde etmeyi hedefledi. Salak Milyoner filmi bu şekilde doğdu. Ardından Köyden İndim Şehire filmini çekti. Kemal Sunal, bu iki filmde Zeki Alasya, Metin Akpınar ve Halit Akçatepe ile birlikte harika bir performans sergiledi. Aynı yıl, ilk başrolünü aldı. Bu kez yönetmen Atıf Yılmaz'dı. Atıf Yılmaz, aynı başarıyı yakalamak için Salako'yu çekti. Ardından, farklı bir yönetmen olan Zeki Ökten ile Hanzo ve Şaşkın Damat filmlerinde rol aldı. Kemal Sunal, bu filmlerde başrolde olmasına rağmen, Ertem Eğilmez filmlerindeki başarısını yakalayamadı. 1975 yılı, Türk sinema tarihinde olduğu kadar Kemal Sunal sineması için de parlak bir dönem olarak kayda geçti. Ertem Eğilmez, Rifat Ilgaz'ın Hababam Sınıfı eserini kendi perspektifiyle sinemaya uyarladı. Bu efsanevi filmde Kemal Sunal artık başrolde değildi; Ertem Eğilmez, rolleri adil bir şekilde paylaştırdı. Tarık Akan, Münir Özkul, Adile Naşit, Halit Akçatepe ve Kemal Sunal gibi önemli isimlerin yanı sıra yan

karakterler bile gazete ilanıyla seçildi. Ertem Eğilmez, renkli okul yıllarını konu alan bu filmde müzik ve doğal mizahı harmanlayarak büyüleyici bir uyum yakaladı ve seyirciyi salonlara çekmeyi başardı. Kemal Sunal için ise bu film, adının ilerleyen yıllarda "Şaban" olarak anılacak olmasının önemli bir adımıydı. 1976 yılı, Kemal Sunal sinemasında bir değişim ve arayış yılı olarak öne çıktı. O yıl, beş farklı yönetmenle çalıştığı filmlerde yer aldı. Ertem Eğilmez'in Süt Kardeşler ve Hababam Sınıfı Uyanıyor, Kartal Tibet'in Tosun Paşa, Natuk Baytan'ın Sahte Kabadayı, Ergin Orbey'in Meraklı Köfteci ve Zeki Ökten'in Kapıcılar Kralı filmlerinde rol aldı. Geçen yıldan farklı olarak, her filminde başrolde yer aldı ve bu filmler izlenme rekorları kırdı. Zeki Ökten'in yönettiği Kapıcılar Kralı'ndaki performansı Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "En İyi Erkek Oyuncu Ödülü"nü kazandı. Kemal Sunal, artık sinema oyunculuğunu profesyonel bir seviyeye taşımıştı. Her filmi merakla bekleniyor, yapımcılar onunla çalışmak için sıraya giriyordu. 1977 yılında izleyicileri şaşırtan bir projeye karşımıza çıktı. Kemal Sunal, Şener Şen, Ayşen Gruda'nın başrolünü aldığı Çöpçüler Kralı'nda Sunal, unutulmaz bir performans sergileyerek kartpostalları aratmayacak bir performansla izleyicileri büyüledi. Ertem Eğilmez'in yapımcılığını ve yönetmenliğini üstlendiği Çöpçüler Kralı, Hababam Sınıfı Tatilde ve Şabanoğlu Şaban gibi filmler, onun kariyerinin zirvesine çıkmasını sağladı.

Kemal Sunal, Türk sinemasının gülen yüzü, hepimizin hayatında iz bırakan büyük bir sanatçı. O, sadece bir komedyen değil, aynı zamanda halkın içinden gelen, halkın dertlerini, sevinçlerini, acılarını ve mutluluklarını beyaz perdeye yansıtan bir oyuncuydu. Onun filmlerinde kendimizi bulur, onun kahkahalarıyla güler, onun gözyaşlarıyla ağlardık.

T.DUYGU SAÇAR

1978 yılı, Kemal Sunal için Ertem Eğilmez'le başladı. Mavi Boncuk'tan dört yıl sonra bir araya geldikleri Hababam Sınıfı Dokuz Doğuruyor filminde Tarık Akan, Münir Özkul ve Adile Naşit ile birlikte İnek Şaban karakteriyle seyircinin karşısına çıktı. Atıf Yılmaz'ın yönettiği Kibar Feyzo filminde başrolde yer aldı. Atıf Yılmaz, 12 Eylül döneminin aksine doğudaki hayatı ve ağılık sistemini mizahi bir dille anlattı. Aynı yıl, İyi Aile Çocuğu ve Köşeyi Dönen Adam filmleriyle de seyirciyle buluştu. 1979 yılı, Türk sinemasının son altın yılı olarak bilinir. 1980 sonrası sinema sektörü büyük bir yara almış ve neredeyse on yıl sürececek bir durgunluk dönemi yaşamıştır. Türk sineması adeta can çekişirken, Kemal Sunal sineması evde de izlenebilecek filmlerle yeni bir soluk yakalamayı başarmıştır. Kartal Tibet'le Umudumuz Şaban, Natuk Baytan'la Bekçiler Kralı ve Zeki Ökten'le Dokunmayın Şabanıma, izleyiciyi sinemaya çekmiştir. İzleyici Kemal Sunal'ı her haliyle kabul etmiş, onun filmlerini büyük bir beğeniyle izlemiştir. 1980

sonrası, seksen dört filme imza atmıştır Kemal Sunal. Yıllar geçtikçe komedi unsurlarına sosyal mesajlar da katmıştır. Her geçen yıl, oyunculuk başarısını ve izleyici kitlesini artıran bir usta olarak hep zihinlerde yer almıştır. Beyaz perdeye adeta kahkaha atan Kemal Sunal, bizi ondan ayıran Balalarka filminin çekimi için Trabzon'a gidecektir. O güne kadar hep karayolunu kullanan Sunal uçak korkusunu aşmak ister ama aşamaz. 3 Temmuz 2000 yılında henüz kalkış yapmayan uçakta kalp krizi geçirerek hayata veda eder. Bu ani ve acı kayıp, ailesi ve sevenleri için büyük bir üzüntü kaynağı olmuştur. Cenazesi Zincirlikuyu Mezarlığı'na defnedilirken binlerce kişi ona son görevini yapmak için oradaydı. Hayatını Türk sinemasına adayan, samimiyeti ve sıcaklığı ile herkesin gönlünde taht kuran büyük usta, filmleriyle ve hatıralarıyla her zaman hatırlanacaktır. Kemal Sunal, gülüşleri ve mizahıyla hepimizin kalbinde yaşayacak, nesiller boyu sürececek bir miras bırakmıştır.

BİR BOZUK SAATTİR YÜREĞİM, HEP SENDE DURUR

Herkes seni sen zanneder.

Senin sen olmadığını bile bilmeden,
Sen bile..

Seni ben geçerken,

Derim ki,

Saati sorduklarında;

Onu "0" geçiyordur.

Kimse anlam veremez.

Tamir ettirmedin gitti derler şu saati.

Ettirmek istiyor musun demezler.

Bir bozuk saattir yüreğim, hep sende durur.

Zamanı durdururum yüreğimde,

Sensiz geçtiği için,

Akrep yelkovana küskündür.

Şu bozuk saat çalıssa benim için ölümdür.

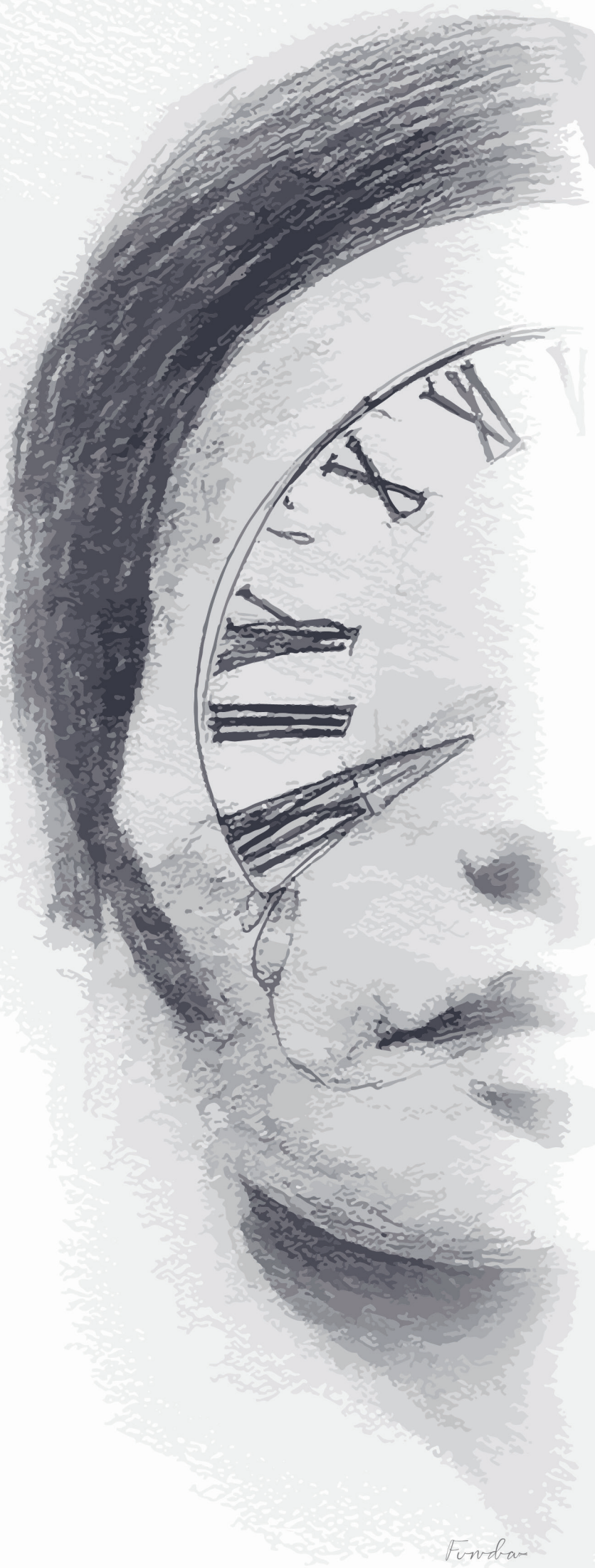
Bil ki akrep yelkovanı geçerse,

Atan bu yüreğim durur.

Bırak bozuk kalsın, hiç değilse;

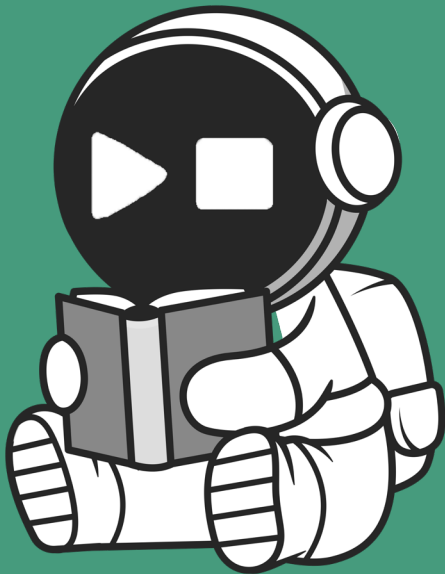
Bir bozuk saattir yüreğim, hep sende durur.

TURGUT UYAR

Fatma Aliye Topuz, Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk kadın romancısı olarak, kadın hakları ve toplumsal değişim konularında öncü eserleriyle edebiyat tarihine adını altın harflerle yazdırmıştır.

ESRA M. ÇETİN

Fatma Aliye Topuz: Osmanlı'nın İlk Kadın Romancısı ve Kadın Hakları Savunucusu

Fatma Aliye Topuz, 9 Ekim 1862 tarihinde İstanbul'da, Osmanlı İmparatorluğu'nun önde gelen devlet adamlarından Ahmet Cevdet Paşa ve Adviye Hanım'ın kızı olarak dünyaya geldi. Ahmet Cevdet Paşa, Osmanlı hukuk sisteminin reformlarında önemli rol oynamış bir devlet adamıydı ve aynı zamanda tarihçi olarak da tanınırdı. Bu nedenle, Fatma Aliye'nin entelektüel bir çevrede büyümesi onun erken yaşlardan itibaren geniş bir eğitim almasını sağladı. *Fatma Aliye, Fransızca öğrenmiş ve Batı edebiyatını tanıma fırsatı bulmuştur. Bu dil becerisi ve edebiyata ilgisi, onun ilerleyen yıllarda yapacağı çalışmalarda önemli bir rol oynayacaktır.*

Fatma Aliye'nin edebi kariyeri, kardeşi Ali Sedat'ın teşvikiyle başlar. İlk edebi çalışması, George Ohnet'in "Volonté" adlı romanını Türkçeye çevirmesidir. Bu çeviriyi "Meram" adıyla

yayımlayarak edebiyat dünyasına adım atar. Bu eser, onun yeteneklerini ve edebi duyarlılığını ortaya koyması açısından önemli bir adım olmuştur.

Fatma Aliye'nin yazdığı eserler, genellikle kadın hakları ve toplumsal eşitsizlik konularına odaklanmıştır. *Eserlerinde kadınların eğitim, özgürlük ve toplumsal rollerini sorgulayan temaları işlemiştir. Başlıca eserlerine bir göz atalım:*

Muhazarat (1891): İlk romanı olan "Muhazarat", aşk, evlilik ve kadın hakları gibi konuları işler. Roman, Osmanlı toplumunda kadınların karşılaştığı zorlukları ve toplumsal baskıları ele alır. Bu eser, Fatma Aliye'nin kadın meselelerine olan duyarlılığını açıkça ortaya koyar. Romanın kahramanı Zekiye, güçlü iradesi ve bağımsız karakteriyle dikkat çeker. *Hayal ve Hakikat (1892):* Ahmet Mithat Efendi ile birlikte kaleme alınan bu roman, idealize edilmiş aşk ve evlilik hayalleri ile gerçek hayatın zorlukları arasındaki

çelişkileri işler. Roman, toplumsal gerçeklikler ile romantik idealler arasındaki çatışmayı vurgular.

Refet (1898): Bu romanda, eğitilmiş bir genç kız olan Refet'in hikayesi anlatılır. Eğitim ve bağımsızlık temasının öne çıktığı eser, kadınların toplumdaki yerini sorgular. Refet, kendi ayakları üzerinde durmaya çalışan, eğitilmiş ve bilinçli bir kadının mücadelesini simgeler.

Udi (1899): Roman, bir kadın udinin hayatını ve sanatını konu alır. Sanatın ve sanatçının toplumdaki yeri, eserin ana temalarındandır. Romanın başkahramanı Bedia, sanatını icra ederken toplumsal baskılarla mücadele eden bir kadın müzisyendir.

Enin (1910): Bu romanda, toplumsal ve ailevi baskılar altında kalan kadınların dramını işler. Roman, dönemin sosyal

yapısını eleştiren bir bakış açısıyla kaleme alınmıştır. Fatma Aliye, kadınların maruz kaldığı baskıları ve bu baskılar karşısında gösterdikleri direnişi vurgular.

Levayih-i Hayat (1896): Bu eseri, kadınların toplumdaki rolü ve yaşadıkları zorluklar hakkında kısa hikâyelerden oluşur. Eser, Osmanlı toplumundaki kadınların yaşam koşullarını gözler önüne serer.

Kadın Hakları Savunuculuğu

Fatma Aliye, yazarlık

kariyerinin yanı sıra kadın

hakları konusunda da aktif

bir şekilde mücadele etmiştir.

Osmanlı Kadın Hareketi'nin

öncülerinden biri olarak kabul

edilen Fatma Aliye, kadınların

eğitim, çalışma ve sosyal hayata

katılım haklarını savunmuştur.

“Hanımlara Mahsus Gazete” ve

“Kadınlar Dünyası” gibi dönemin

önemli kadın dergilerinde

yazılar yazmış, kadınların sesini

duyurmak için çaba sarf etmiştir.

Fatma Aliye, Osmanlı

İmparatorluğu'nun modernleşme

sürecinde kadınların rolünü

vurgulamıştır. Kadınların toplumsal

ve politik haklarının genişletilmesi

gerektiğini savunmuş, bu doğrultuda çeşitli

derneklerde aktif rol almıştır. Osmanlı

toplumunda kadınların eğitimine büyük

önem vermiş ve kız okullarının açılmasını

desteklemiştir. Özellikle İkinci Meşrutiyet

döneminde kadınların haklarını savunan

dergilerde yazılar yazmış ve çeşitli kadın

derneklerinde görev almıştır.

Topuz, 1879 yılında Kolağası Faik Bey

ile evlenir. Bu evlilikten dört kızı olur:

İsmet, Hatice, Ayşe ve Nimet. Topuz,

evlilik hayatında da kadınların eğitimi

ve toplumsal konulardaki farkındalığını

artırmaya yönelik çalışmalarına devam

eder. Evliliği, onun yazarlık kariyerine

ve kadın hakları mücadelesine engel

*İlk Kadın Romancı
olma ünvanına sahip olan
Fatma Aliye Hanım'ın,
Türkiye'de
50 TL banknotunun
arka yüzünde portresi
yer almaktadır.*

olmamıştır. Aksine, ailesinin desteğiyle edebi ve toplumsal çalışmalarına devam etmiştir.

Fatma Aliye Topuz, 13 Temmuz

1936'da İstanbul'da hayata gözlerini

yumar. Ardında bıraktığı eserler

ve mücadelesi, Türk edebiyatı ve

kadın hareketi üzerinde derin

izler bırakmıştır. Onun öncülüğü

ve cesareti, sonraki nesil

kadın yazarlar ve aktivistler

için ilham kaynağı olmuştur.

Eserleri, kadınların toplumsal

rollerini sorgulayan ve

cinsiyet eşitsizliklerini ele alan

temalarıyla, günümüzde de

önemini korumaktadır.

Fatma Aliye, edebi eserlerinde

toplumsal sorunları ve

kadınların yaşam koşullarını

ele alarak, dönemin

sosyal yapısını ve cinsiyet

eşitsizliklerini gözler önüne

sermiştir. Eserleri, Türk

edebiyatının önemli bir parçası

olarak kabul edilir ve kadınların

sesi olarak hala önemini korur.

Onun çalışmaları, Osmanlı'dan

Cumhuriyet'e geçiş sürecinde

kadınların toplumsal konumunun

anlaşılmasında önemli bir yer tutar.

Fatma Aliye Topuz, Osmanlı

İmparatorluğu'nun en önemli kadın

yazarlarından biri olmasının yanı

sıra, kadın hakları savunucusu olarak

da tanınır. Edebi kariyeri boyunca,

kadınların toplumsal hayatta daha aktif

ve eşit bir şekilde yer almasını savunmuş,

eserlerinde bu temaları işlemiştir. *Fatma*

Aliye'nin yaşamı ve çalışmaları, Türk

edebiyatı ve kadın hareketi açısından

önemli bir dönüm noktasıdır. Onun

yazıları ve savunduğu değerler, kadınların

toplumsal mücadelelerinde hala

ilham verici bir kaynak olmaya devam

etmektedir.

TARİHTE BUGÜN

01

5 AĞUSTOS 1980

ALİ ÖZGENTÜRK'ÜN
YÖNETTİĞİ "HAZAL" PARİS'TE
DÜZENLENEN PRADES FİLM
FESTİVALI'NDE "EN İYİ FİLM"
ÖDÜLÜNÜ ALDI.

05

8 AĞUSTOS 1928

İSTANBUL TAKSİM MEYDAN
CUMHURİYET ANITI TÖR
AÇILDI. AÇILIŞA 30.000'İ
İSTANBULLU KATILDI

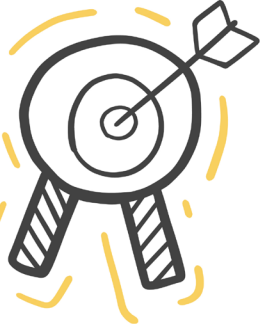

14 AĞUSTOS 1925

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN
İLK POSTA PULLARI
TEDAVÜLE ÇIKARILDI

02

I'NDAKİ
ENLE
AŞKIN
I.

30 AĞUSTOS 1922

06

BAŞKOMUTAN MAREŞAL GAZİ
MUSTAFA KEMAL PAŞA'NIN BİZZAT
YÖNETTİĞİ DUMLUPINAR MEYDAN
MUHAREBESİ TÜRK ORDUSU'NUN
KESİN ZAFERİYLE SONUÇLANDI.

04

20 AĞUSTOS 1952

NAPOLİ'DE YAPILAN AVRUPA
GÜZELLİK YARIŞMASI'NDA
TÜRK GÜZELİ GÜNSELİ BAŞAR
BİRİNCİ OLDU.

25 AĞUSTOS 2012

ABD'Lİ ASTRONOT,
AYA AYAK BASAN İLK İNSAN
ÜNVANINA SAHİP
NEİL ARMSTRONG
BUGÜN HAYATINI KAYBETTİ.

03

Symbolist Ressamın Portresi: Gustav Klimt'in Hayatı ve Eserleri

Gustav Klimt, 14 Temmuz 1862'de Avusturya'nın başkenti Viyana yakınlarında Baumgarten'de doğdu. Babası Ernst Klimt, bir altın gravürçüsüydü ve annesi Anna Klimt ise başarılı olamasa da bir müzisyen olma hayali kurmuştu. Klimt, altı çocuklu ailenin ikinci çocuğuydu ve sanata olan ilgisi, ailesinin sanatsal eğilimlerinden büyük ölçüde etkilenmişti.

1876'da, henüz 14 yaşındayken, Viyana Uygulamalı Sanatlar Okulu'na (Kunstgewerbeschule) kabul edildi. Burada geleneksel resim ve mozaik teknikleri üzerine eğitim aldı. *Eğitimi sırasında, erkek kardeşi Ernst ve sınıf arkadaşı Franz Matsch ile birlikte, hem dekoratif hem de ticari sanat projeleri üzerinde çalışmaya başladı.* Bu üçlü, kısa sürede kendilerini "Kunstler-Compagnie" (Sanatçılar Şirketi) olarak adlandırdı ve Viyana'daki tiyatrolar ve müzeler için çeşitli dekoratif işler yaptı.

Klimt'in kariyeri, 1880'lerde aldığı kamu binalarındaki süsleme işleriyle ivme kazandı. Bu dönemde, Viyana'daki ünlü Burgtheater ve Kunsthistorisches Museum gibi önemli binaların iç mekanlarını süsleyen fresk ve panolar üzerinde çalıştı. Bu erken dönem eserleri, daha sonra gelişecek olan özgün tarzının temellerini atsa da, daha klasik ve akademik bir nitelik taşıyordu.

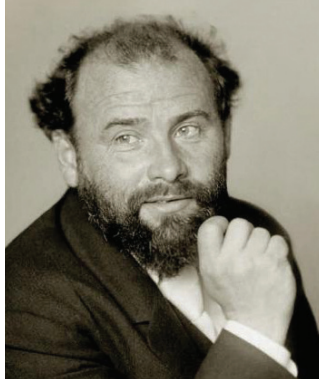
1897'de Klimt, aralarında Koloman Moser ve Josef Hoffmann'ın da bulunduğu bir grup sanatçı ile birlikte Viyana Secession hareketini kurdu. Bu hareket, Avusturya'daki geleneksel sanat anlayışına bir tepki olarak ortaya çıktı ve yenilikçi, modern sanat formlarını teşvik etmeyi amaçladı. *Klimt, bu grubun ilk başkanı oldu ve "Ver Sacrum" adlı derginin yayınlanmasına öncülük etti.*

Secession hareketi, Avrupa'daki Art Nouveau akımıyla paralel olarak gelişti ve Viyana'da modern sanatın merkezi haline geldi. Klimt'in bu hareket içerisindeki rolü, onun sanat dünyasında daha geniş bir kitle tarafından tanınmasını sağladı.

Klimt'in kariyerinin en belirgin ve tanınmış

dönemi, 1899 ile 1910 yılları arasındaki “Altın Dönemi”dir. Bu dönemde, Bizans mozaiklerinden esinlenerek altın yaprak ve çeşitli zengin malzemeler kullandı. “The Kiss” (1907-1908) ve “Portrait of Adele Bloch-Bauer I” (1907) gibi ikonik eserler, bu dönemde ortaya çıktı. *Bu eserler, sadece estetik güzellikleriyle değil, aynı zamanda derin sembolik anlamlarıyla da dikkat çekti.*

“The Kiss”, Klimt’in en ünlü eserlerinden biridir ve romantizm ile erotizmin mükemmel bir birleşimini sunar. Klimt’in eserleri, özellikle çıplaklık ve erotik temaları nedeniyle zaman zaman tartışmalara yol açar. Viyana Üniversitesi için hazırladığı “Felsefe”, “Tıp” ve “Hukuk” adlı tavan freskleri, bu tartışmaların en belirgin örneklerindedir. Bu eserler, üniversite yönetimi ve bazı eleştirmenler tarafından fazla çüretkar bulunarak reddedilir. Ancak Klimt,

sanatında özgünlüğünden ödün vermeden, tarzını ve bakış açısını korumaya devam eder. *Gustav Klimt, özel yaşamını genellikle gizli tutsa da, hayatında birçok kadınla ilişkisi olduğu bilinmektedir. En bilinen ilişkisi, uzun yıllar boyunca yakın dostu ve modeli olan Emilie Flöge iledir.* Flöge, aynı zamanda ünlü bir moda tasarımcısıdır ve Klimt’in birçok eserinde onun ilham kaynağı olduğu düşünülmektedir.

Klimt, 1918’de İspanyol gribi pandemisi sırasında bir felç geçirir ve kısa bir süre sonra, 6 Şubat 1918’de Viyana’da hayatını kaybeder. Ancak sanatı, modern ve çağdaş sanat üzerinde büyük bir etki bırakır.

Klimt’in eserleri, bugün dünyanın dört bir yanındaki müzelerde sergilenmekte ve koleksiyoncular tarafından büyük bir ilgiyle takip edilmektedir.

Ölüm ve Yaşam, ressamın en önemli eserlerindedir. 1910-1911 yıllarında tamamladığı bu büyüleyici eser, sanatçının sembolik anlatımına mükemmel bir

örnektir. Tablo, üzerinde uzun bir süre çalıştığı için Klimt’in en detaylı ve etkileyici eserlerinden biri olarak bilinir. Eserde, hayatın sarmalında sürekli devam eden ölüm döngüsü sembolik bir şekilde tasvir edilir. *Görsel zenginlik ve sembolizmle dolu olan bu tablo, Klimt’in yeteneklerini ve sanatçının iç dünyasını izleyiciye yansıtır. Altın yapraklar ve zarif detaylarla bezenmiş figürler, resmin etkileyici atmosferini tamamlar.*

Altın Gözyaşı adlı eserinde altın yapraklarla bezeli bir arka plan önünde gözyaşı döken bir kadını tasvir eder. Bu tablo, Klimt’in portrelerindeki sembolik ve dekoratif tarzını en iyi yansıtan eserlerden biridir. Sanatçının özgün stilini temsil eden “Altın Gözyaşı,” resminin önemli bir parçası olan figürlerin etrafını zengin bir şekilde süsleyen altın yapraklarla ünlüdür. Eser, güzellik ve hüznün iç içe

geçtiği mistik bir atmosfer yaratır.

Gustav Klimt, 1909 yılında tamamladığı “Hayat Ağacı” ile soyutlama çalışmalarına yönelmiştir. Bu eser, Klimt’in soyutlama alanındaki önemli yapıtlarından biridir ve döneminin ötesinde bir evrensel anlam taşır. Altın yapraklarla bezeli ağaç deseni, insan hayatının doğasını ve evrensel bağlantıyı sembolize eder. Sanatçının dönemindeki konvansiyonel sanat anlayışını reddeden bu eser, Klimt’in soyutlama alanındaki arayışlarını ve yeni bir sanatsal dil yaratma isteğini yansıtır. Gustav Klimt, yalnızca eserleriyle değil, sanat dünyasına getirdiği yenilikçi yaklaşım ve etkileyici tarzıyla da sanat tarihine adını altın harflerle yazdırmış bir sanatçıdır. Onun sanatı, hem görsel hem de duygusal bir deneyim sunarak izleyiciyi kendine hayran bırakır. *Klimt’in eserleri, modern sanatın evriminde önemli bir dönüm noktası olarak kabul edilir ve sanatseverler için ilham kaynağı olmaya devam eder.*

Eserlerinde altın varak ve parlak renklerle insan ruhumun derinliklerini ve doğanın büyüleyici güzelliklerini ustalıkla birleştiren Gustav Klimt, benzersiz tarzı ve sanatsal vizyonuyla yalnızca döneminin değil, tüm zamanların en büyük ressamlarından biri yapmıştır.

İREM NİSA BİLGİÇ

Ayna ile Hz. Yusuf

Gönül bir aynaya benzer. Onu temiz ve pürüzsüz hale getirmek için cilalamak gerekir. Aslında bütün manevi gayretler aynayı pürüzsüz hale getirmek içindir. Buna muvaffak olunursa şayet ayna kendisine yansıyanı en parlak, en güzel şekliyle yansıtır. Sözüün özü ayna tecelligahtır. Geceleri kervanlar geçer, seherlerde rüzgarlar eser. Gönül aynasını cilalayan hep hazırda bekler. İlahi lütfâ mazhar olupta gönül tecellileri açılırsa insanı kamil mertebesine yükselir.

*Âlemde her ne varsa, senden hâriç değildir.
Dilediğin her şeyi kendinde ara zîrâ hepsi
sensin! der Hz. Mevlânâ...*

Çok uzak diyarlardan bir yolcu geldi Mısır'a. Sarayın kapıları ardına kadar açıldı. Sade giyimli, aydınlık yüzlü bir adam. Maliye nazırının misafiri olduğu öğrenilince nöbetçiler misafire hürmet gösterdiler, yol verdiler. Kapıda nazırın katibi karşıladı misafiri. "Hoşgeldiniz Efendim" diyerek eğildi. "Nazır sizi bekliyor." Gösterilen hürmet karşısında mahcup oldu adam. Böyle bir teveccühe layık görmüyordu kendisini. Katip misafirin tedirgin olduğunu farkedince: *"Çekinmeyin efendim. Nazırımız hüküm sahibi olduğu gündün beri Mısır vefanın yurdu." Misafir kalbi sevgi ve şefkat dolu olduğu halde nazırın huzuruna çıktı. Nazır ayakta karşıladı dostunu. Çocuklukları birlikte geçmişti. O saf ve çikarsız devirde yoldaşlık ettiği arkadaşlarını bir ömür unutmaz insan. Hangimiz unutuyoruz ki çocukluk arkadaşlarımızı? İki dost birbirine muhabbet ve özlemle sarıldılar. Misafir uzun uzun baktı nazırın yüzüne. "Senin bu güzel yüzünü görmeyeli ne kadar uzun zaman oldu? O mesut günler ne çabuk geldi de geçti?"*

Nazır sordu: *"Yollarımız ne zaman ayrılmıştı sahi? ne kadar zaman oldu görüşmedik?"*

Misafir hüznü cevap verdi: *"Kuyuya atıldığım gündün beri!"*

Mısır'a sultan olan bu nazır Hz. Yusuf (a.s)'dan başkası değildi.

İki eski arkadaş uzun uzun konuştular. Geçmişin zor günlerini yâdettiler. Arkadaşı Hz. Yusuf'a kardeşlerinin ettiği cefaları, hasetleri anınca Peygamber bir nefes çekti derinden. "O haset bir zincirdi, biz de arslandık." dedi nazır. *"Boynumuza takılması bu yüzden. Arslana zincire vurulmaktan utanç gelmez. O tecelli ilahi bir kazaydı. Biz Hakk'ın kazasından şikayet etmeyiz."* dedi.

Hz. Yusuf anlatırken saf kalpli arkadaşının gözleri doldu. "Kuyuda, zindanda niceydi halin?" diye sordu.

"Ayn eksilip hilal haline gelmesi gibiydim." diye cevap verdi Hz. Peygamber. "Görmez misin?" diye ekledi. "Ay görünmez olur, sonra yeni ay haline gelir de iki büklüm olur. Ama sonunda yine gökyüzünde dolunay haline gelir. İnci

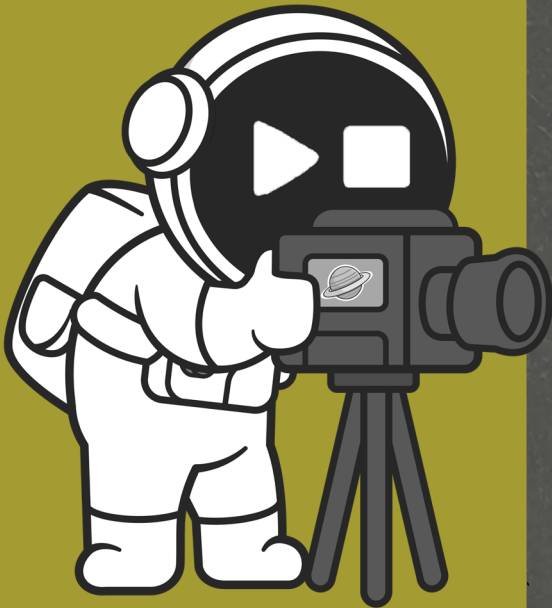
tanisini havanda döverler, ziyan oldu sanırsın ama kıymeti daha da artar. Sürme olarak göze çekilir. Buğdayı toprağın altına atarlar, ama o topraktan başaklar devşirirler. Sonra o buğdayı değirmende öğütürler, değeri artar. Ekmek olur, ekmeği çigner ezerler dişler arasında. Bir akıllıya akıl olur, anlayış olur, can olur...Daha sonra da o can aşkla yok olup gider. Buğdayın macerasına şaşırır ekinciler...” Hz. Yusuf öyle incelikli bir üslupla anlattı ki başına gelenlerin hikmetini arkadaşının gönlüne su serpti. İdraki arttı misafirin, ufku genişledi. Uzun sohbetlerinin sonunda odaya sükunet hakim oldu bir anda. Hz. Yusuf arkadaşına döndü, manalı bir tebessümle sordu: *“Söyle bakalım bize ne armağan getirdin?”* Arkadaşı mahcup bir tavırla utandı, ezildi ve nihayetinde şöyle söyledi: *“Sana armağan getirmek için çok şeylere baktım, fakat hiçbir şey içime sinmedi. Sana layık görmedim hiçbir hediyeyi. Bir tane büyüklüğündeki altın kırntısını bir madene nasıl götürürüm diye düşündüm. Damlayı denize nasıl armağan edebilirim?”* “Dostlarının yanına boş gitmek, değirmene

buğdaysız gitmek gibidir” der Mevlânâ. Cenab-ı Hak kıyamet gününde aynı Hz. Yusuf’un arkadaşına sorduğu gibi soracak. “Ey kullarım bana ne armağan getirdiniz. Görüyorumki siz ilk yarattığımızda olduğu gibi eli boş ve azıksız olarak tek başınıza muhtaç bir halde geldiniz. Yoksa siz din gününe iman edenlerden değil miydiniz? Kitabın haberi size boş mu görünmüştü? Kıyamet gününü inkar edici değilseniz bu yüce kapıya böyle eli boş olarak nasıl vardınız?” Ey Hak aşığı diye seslenir sonunda Hz. Mevlânâ. “Azıcık olsun uykuyu, yemeyi, içmeyi bırak da Hakk’la buluşacağın zaman için armağan hazırla. Geceleri az uyuyanlardan, seher vakitlerinde mağfired dileyenlerden ol. Ana rahmindeki çocuk gibi azıcık oyna kımıl da sana nur gören duygular bağışlansın. Ana rahmine benzeyen şu sıkıntılı, kasvetli, kederlerle dolu dünyadan dışarı çıkasın. Yeryüzünden daha geniş daha ferah bir aleme çıkmış olursun.” Misafir kendisine ne armağan getirdiğini soran Hz. Yusuf’u övmeye devam etti. Ve koltuğunun altından bir ayna çıkardı. “Senin güzelliğinden başka hangi tohum vardır ki Mısır ülkesinin ambarında bulunmasın? Ey güzeller güzeli Yusuf, ey çocukluk arkadaşım sana gönül nuru gibi tozsuz, lekesiz parlak bir ayna getirip sunmayı layık gördüm. Gönül nurundandır bu ayna. Baktıkça güzel yüzünü göresin. Kendinde bulunan güzelliği görerek hayran olasın. Sen ona baktıkça, güzel yüzünü gördükçe belki beni de hatırlarsın.” dedi. Varlığın aynası yokluktur der Mevlânâ. Ey Hakk aşığı Hakk’ın huzuruna armağan olarak yokluk götür. iMesnevinin şairlerinden Tahirü’l Mevlevî’nin dördlüğünü analım; *Eli boş gidilmez gidilen yere Mevlam boş gelmedim ben suç getirdim Dağlar çekemezken bu ağır yükü İki kat sırtımda pek güç getirdim* Salat ve selam Peygamber efendimizin üzerine olsun. O’nun mübarek parlak ve güzel yüzünü görenlere. Görüp meftun olanlara, ve görmek arzusuyla yanıp tutuşanlara da selam olsun. Ebû Cehil bir gün Peygamber efendimizi

gördü ve dedi ki : “Haşimoğullarından çirkin bir yüz belirdi.” Resulullah Efendimiz: “Haddini açtın ama doğru söylüyorsun” diye buyurdu Ebu Cehil’e. Bir vakit sonra Hz. Ebubekir Hz. Peygamberle karşılaştı. Hz. Ebubekir Peygamberimizi görünce: “Sen bir güneşsin Ya Resulullah ne doğudansın ne batıdansın latif bir nurla parla.” diyerek hayranlığını belirtti. Efendimiz ona da “Ey şu değersiz dünyadan kurtulan varlık, doğru söyledin.” buyurdu. Orada bulunanlar efendimize hitaben: “Ey insanların en şerefli ikiisine de doğru söyledin buyurdunuz. Bunun sebebi nedir?” diye sordular. Efendimiz buyurdu ki “Ben Hakk’ın kudret eliyle cilalanmış bir aynayım. Her kim bana bakar, kendi nasılsa bende kendini öyle görür.” İşte işin sırrı burada. Nasıl bakarsanız öyle görürsünüz. Hz. Mevlânâ Fih-i Mafih eserinde şöyle der: “Eğer din kardeşinde bir ayıp görürsen bilmelisin ki o kusur sende var. Alem ayna gibidir. Kendi nakşın onda görürsün. Zira mümin müminin aynasıdır diye buyurmuştur Hz. Peygamber. O ayıbı kendinde görmeye bak. Çünkü seni inciten bizzat senin kendinde.” Hz. Mevlânâ buyurdu ki: *“Bir fili su içirmek için su kenarına getirdiler. Suda suretini görünce ürktü. O kendisini dehşete düşüren bir başka fil olduğunu samıyordu. Halbuki bizzat kendinden korktuğunu bilmiyordu. Sen de zulüm, kin, haset, hurs, merhametsizlik ve kibir gibi bütün kötü huylar bulunduğu halde bunlardan rahatsız değilsin. Fakat onları başkasında görünce dehşete kapılıp rahatsız olursun. Oysa ürktüğün incindiğin kendinden başkası değil.”* İnsan kendi nefisini ve onun hilelerini tek başına tanıyamaz. Nasıl dış görünüşümüzü kavramak için aynaya muhtaçsak iç alemimiz de bir gönül aynasına muhtaç. Hz. Mevlânâ’nın cilalanmış parlak aynasında kendimizi görmeye gayret ettik bu yazımızda. Gördüğümüz kusurları düzeltebilmek ümidiyle ruha şifa mesneviden bu sayımızda bu kadar. Her ne kadar sürçülisan ettikse affola!

Dokunmadan sevmek: 'Aşk Zamanı' filmi, iki yalnız ruhun ihanetin gölgesinde yaşadığı derin ve platonik bağı anlatıyor. Wong Kar-wai'nin görsel estetiğiyle, 1962 Hong Kong'unda geçen bu zarif hikaye, izleyiciyi Su ve Chow'un melankolik dünyasına çekiyor.

DİLAN ÇETİNKAYA

Zamanın İçinde Kaybolan Bir Aşk

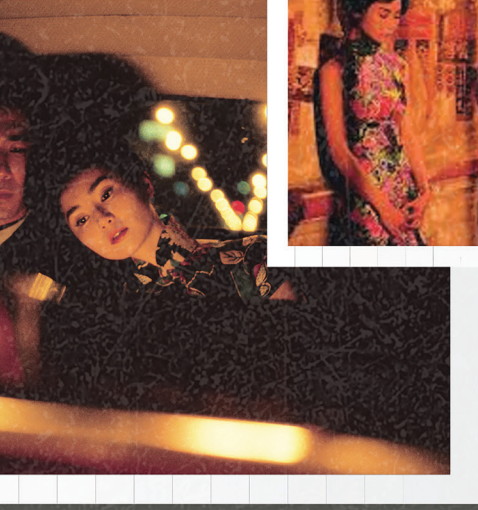
Aşk Zamanı, dokunmadan sevmenin; iki yalnız ruhun birbirine olan derin bağlılığının, ihanetin gölgesinde yaşanan sessiz ve duygu dolu bir filmi anlatır. Film, Hong Konglu yönetmen Wong Kar-wai'nin 2000 yılında çektiği, romantik drama türündeki bir filmidir. Film, Hong Kong'da 1962 yılında geçer ve başrollerini Maggie Cheung (Su Li-zhen) ve Tony Leung (Chow Mo-wan) paylaşır. Film, iki komşunun (Su ve Chow) eşlerinin birbirleriyle ilişkisi olduğunu keşfetmeleri sonrası gelişen hikayeleri izleyicilere aktarır. Wong Kar-wai'nin sinema anlayışında, özellikle Türk sinemasının önemli yönetmenlerinden Metin Erksan'ın çalışmalarından etkilendiği görülmektedir. Aşk Zamanı filmi, Metin Erksan'ın "Sevmek Zamanı" filmi ile tema ve anlatım biçimi olarak birtakım benzerlikler bulunmaktadır.

Filmde dikkat çeken en önemli unsurlardan biri, iki karakterin zarif duruşlarıdır. Narin ve bir o kadar güzelliğiyle dikkat çeken Su Li-zhen, zarif kıvrımlarıyla tüm odağı kendine çekmektedir. Gözlerinde hiç dinmeyen bir hüznün, yüzünde ise yarım kalmış bir gülüş vardır. Her gün aynı rutinde, kırmızı elbiseleri ve topuklu ayakkabılarıyla apartmanın dar koridorlarında yankılanan adımları, onun iç dünyasındaki derin yalnızlığın bir yansıması gibidir. Kocasının ilgisizliği Su'nun içindeki boşluğu her geçen gün daha da büyütürken, bir teselli arayışı içinde kendini Chow Mo-wan'ın sakin varlığında bulur.

Chow Mo-wan, gecelerini daktilosunun başında geçiren bir yazardır. Karısının sürekli

seyahatleri ve ilgisizliği Chow'u derin bir yalnızlığa sürükler. Gözlerinde melankoli, yüzünde ise anıların gölgesi gezinir. Su'ya olan ilgisi başlangıçta sadece bir teselli arayışiyken, zamanla daha derin, daha karmaşık bir duygusal bağa dönüşür. Ancak ahlaki değerlerine sadık kalarak, bu bağın fiziksel bir ilişkiye dönüşmesine izin vermez. Wong Kar-wai'nin ustalıklarla yarattığı görsel estetik, filmdeki her bir sahneyi bir tablo gibi sunar. Renklerin ve ışığın incelikli kullanımı, karakterlerin içsel dünyalarını ve duygusal hallerini yansıtmaktadır. Kırmızı, tutku ve yasak arzuların bir sembolü olarak öne çıkarken, yeşil tonları ise daha sakin dingin bir melankoliyi çağırıştırır. Kamera açıları ve çerçevelemeler, izleyiciyi karakterlerin duygusal karmaşasına daha da yakınlaştırır. Yönetmen yalnızlık duygusunu aktarmakla kalmaz, aynı zamanda Su ve Chow'un duygusal boşluklarını da en iyi şekilde sinema yoluyla izleyiciye aktarır. Bu iki aşık, kendi iç dünyalarında kaybolmuş, öte yandan anlam arayışında kayıp iki ruh gibidirler. Evliliklerindeki hayal kırıklıkları ve ihanetlerin yarattığı derin duygusal yaralar, onları birbirlerine yakınlaştırır. Ancak bu yakınlık hiçbir zaman fiziksel bir ilişkiye dönüşmez, aksine platonik bir bağ olarak kalır. Dokunmadan sevmek, derin ve platonik bir duygusal bağın ifadesidir. Bu tür sevgi, fiziksel temasın ötesinde ruhsal ve zihinsel bir bağa dayanır. Yönetmen de tam bunu vermek istemiş ve maddeden çok manaya yönelmiştir.

Heva ve hevesten önce sevginin varlığı ön plandadır. Dokunmadan, görmeden, duymadan sadece hissederek... "Sevgi, bazen birinin sana dokunmasına izin vermemekle ilgilidir." der Dostoyevski. Film tam bu noktada sevginin sınırlarını ve dokunmadan da derin bir duygusal bağlılığın mümkün olduğunu ifade eder. Film boyunca hissedilen geçmişe özlem, Su ve Chow'un kaybettikleri mutluluğu tekrar yakalama çabalarıyla belirginleşir. Her bir anı, geçmişin hayaletleri gibi peşlerinden gelir ve onları bir çıkmazın içine hapseder. Chow'un daktilosunun sesi, Su'nun narin adımları ve dar koridorlarda yankılanan sessizlik, izleyiciye bu özlemi her an hissettirmektedir. Filmi bir o kadar zarif ve güzel yapan şey ise; müziklerdir. Shigeru Umebayashi'nin "Yumeji's Theme" adlı bestesi, film boyunca tekrarlanan bir melodi olarak karakterlerin içsel dünyalarını ve duygusal hallerini yansıtır. Latin müziği unsurları, filmdeki melankolik havayı daha da derinleştirir. Her bir nota, izleyiciyi karakterlerin duygusal yolculuğuna daha da yakınlaştırır. Filmin en güzel sahnelerinden biri Chow Mo-wan'ın Kamboçya'daki Angkor Wat

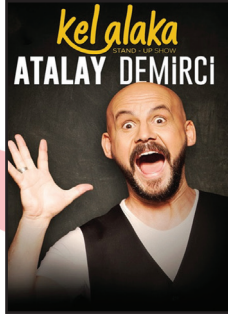
tapınağını ziyaret ettiği ve burada bir duvar deliğine sırlarını fısıldayarak mühürlediği sahnedir. Bu sahne, film boyunca süregelen duygusal ve platonik aşk hikayesinin doruk noktasıdır. Chow'un Su Li-zhen ile olan ilişkisinin sona erdiği ve birbirlerine olan derin ama gerçekleşmemiş duygularının sembolik bir şekilde mühürlendiği bir anı temsil eder. Filmin sonunda izleyicinin karşısına şu dizeler çıkmaktadır; "O, kaybolan yılları hatırladı. Sanki tozlu bir pencereden bakar gibi, geçmiş görebildiği ama dokunamadığı bir şeydi. Ve gördüğü her şey bulanık ve belirsizdi." Bu cümle, filmin duygusal derinliği ve karakterlerin içsel dünyasını özetler niteliktedir. Chow Mo-wan'ın, Su Li-zhen ile olan ilişkisini hatırlarken yaşadığı melankoli ve bu ilişkinin hayatındaki etkisi, bu tür bir anlatımla derinlemesine ifade edilir. Bu sahne ve cümle, izleyiciye aşkın geçici doğasını, anıların kalıcılığını ve zamanla nasıl değişip bulanıklaştığını hatırlatır.

Aşk Zamanı, yalnızlık, melankoli ve geçmişe özlem temaları etrafında örülmüş bir başyapıttır. Her bir sahne, bir tablo gibi özenle işlenmiş ve her bir diyalog, karakterlerin içsel dünyalarını açığa çıkaran birer anahtar olmuştur. Film, izleyicinin zihninde ve kalbinde uzun süre iz bırakır; çünkü aşk, zaman ve kaderin acımasız oyunları, herkesin hayatında bir şekilde yer bulur. "Aşk Zamanı", sadece bir film değil, aynı zamanda insan ruhunun derinliklerine inen bir keşif yolculuğudur.

"Aşk sadece bir zamanlama meselesidir. Eger doğru kişi ile çok erken veya çok geç karşılaşırsanız, onun yanından geçip gidersiniz"

Yeni Nesil Öğretmenler ile İnteraktif Astro-nomi ve Uzay Bilimleri Öğrenimi
Yer: Konya Bilim Merkezi
Tarih: 26 Ağustos Pazartesi 16.36

Kel Alaka - Atalay Demirci Stand Up Show
Yer: Bergüzar gösteri merkezi
Tarih: 24 Ağustos Cumartesi 20:00

İrem Derici - Yemekli Gala Gecesi
Yer: Selçuklu kongre Merkezi
Tarih: 7 Eylül Cumartesi 19:30

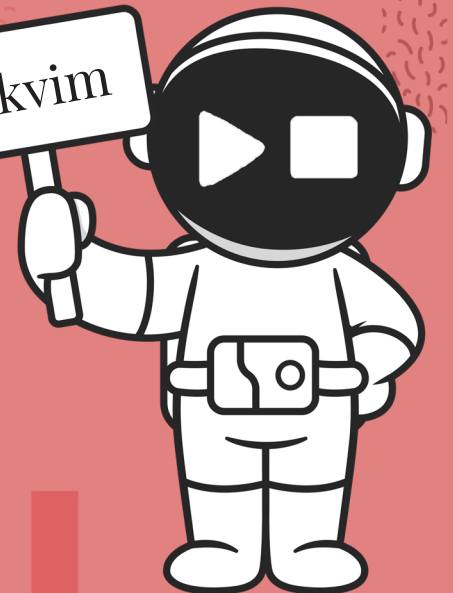

Prime Orchestra - Dance Symphony
Yer: Selçuklu kongre Merkezi Şehir Tiyatrosu
Tarih: 11 Eylül Çarşamba 20:00

Kendi yazılarınızı dergimizde görmek ister misiniz? Kültür Sanat ve Edebiyat içerikli yazılarınızı iletisim@muvvakitdergisi.com adresine bekliyoruz...

Takvim

Hissikablelvuku

Dil, günlük hayatımızın vazgeçilmez bir parçasıdır. Çünkü yalnızca insanlarla etkileşimimizde değil kendi düşünce dünyamızda hislerimizin tasavvurunda da kelimeleri kullanıyoruz. Tavrı tutumumuz, davranış ve hareketlerimizde olduğu gibi kullandığımız dilde de bir etik yargı ve adab-ı muaşeret güdüyoruz.

'Söz ola kestire başı, söz ola kese savaşı' dememiş mi atalarımız.. Lakin sözün öneminden bahsedip sükûnetin tesirine ve hal diliyle konuşup can diliyle susmaya değinmemek olmaz. Şems-i Tebrizi'nin de dediği gibi: *'Sükutun da sesi var ama onu anlayacak yürek lazım'*. İnsanlığı diğer varlıklardan ayıran en önemli özelliği akıl, irade ve duygusal zekayı; hayatı, düşündüğümüz maddesel yaklaşımdan ayrı manevi yönüyle yorumlayarak yaşayabiliriz. İşte hal dilinden anlamak, ruhtan anlamak, ilham olunmak, söylenmeden idrak etmek ve önsezi gibi kavramlar; hayatı bu açıdan ele aldığımızda ve odaklandığımızda gün yüzüne çıkıyor.

Kafa beyni + kalp beyni + karın beyni. Araştırmalar doğrultusunda kalbimiz ve karnımızda da sinir ve his ağlarının varlığından haberdarız. Bu kompleks yapı sayesinde kalbimiz de beynimizden bağımsız öğrenebiliyor, hatırlayabiliyor, hissedebiliyor. ' içime doğmuştu, kalbimde bir burukluk karnımda bir burkulma hissettim' gibi alışıktığımız tabirler ya da gözlerimiz kapalı veya başka tarafa baktığımız halde kendimize bakıldığını hissetmemiz de bir kanıt niteliğinde değil mi? Kanıtı çünkü maalesef günümüzde her şeyin altında bilimsel bir kanıt arıyoruz artık; sezgilerimize kendimiz bile inanmaz hale geldik, oysa bilim zaten var olanları bize keşfettiriyor. Spiritüellik kelimesi altında yok sayılan bazı gerçekler, salt bilime inanan insanların kendi dogması içinde sıkışmasına neden oluyor. Çünkü tıpkı insanlık da bilim gibi zamanla değişen ve kendi savını çürüten bir şekilde gelişimine devam ediyor.

Madem bilim bir başına bu kadar sığ kalıyor hareketlerimizde nasıl bir yol izleyeceğiz?

1) kalpten başla 2) kafaya hareket et 3)kalbe dön 4)bağırsağa git 5) kalbe geri dön Bu fonksiyonların rolleri biliinciyle kendimizi daha fazla duymaya ve dinlemeye çalışırsak önsezilerimizi aktif ve efektif hale getirebiliriz. Gün içindeki algımızı biraz olsun dış etmenlerden ayırıp kendi bedenimize çevirerek bize ilettiği sinyallerin farkına varabiliriz. Tıpkı burnumuzun hep gözümüzün önünde olması ama yalnızca onun varlığına odaklanınca görebilmemiz gibi. Bu üç beyin; odaklı yani senkron hareket ettiğinde evrenin orkestrasına katılmayı başarıyoruz. Örneğin radyo alıcısındaki dalga ayarı; radyo dalgası ile aynı frekansı yakaladığında dıştan gelen dalgalar anlaşılır hale gelir ve ancak o zaman bir anlam ifade eder. Binaenaleyh; bu frekansı yakalamayan insana bu muhabbet tabii ki zırva olarak, bilimsel temele dayanılamayan bir edebiyat ürünü gibi gelir. Zaten doğaya baktığımızda akılsız hayvanların bile deprem yağmur gibi olayları önceden sezebilmesi ama eşref-i mahlukat olan insanın sezememesi absürt ve tuhaf olurdu. Madem diğer canlılardan üstünüz bu konuda da en az onlar kadar kuvvetli olmamız gerekir, öyle de. Kültürümüzde çakraları açık olmak, kalp gözü görmek gibi ifadeler de bu potansiyelimizin hayatta uygulamalı olduğunu göstermektedir. Yani 5 duyu organı kullanmadan enerjinin hislerle yönetilmesi. Yeni zelandalı maori'ler gibi görece daha ilkel toplumların dahi hala telepati kullanarak iletişim kurdukları yani sezi ve 6.his diyebileceğimiz içsel sinyallerle hareket ettikleri gözlemlenmiştir. Sözün özü; Kendimize bir manevi duyu geliştirirsek, bu duyu sayesinde bir bütün teşkil eden evrenin gerçeklerinden daha geniş bir parçası olan ruhlar dünyasını hissedebiliriz.

Efşan Bilgiç

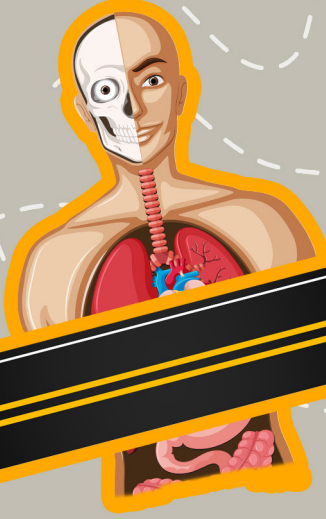
MUVAKKİT DERGİ

Gelişim davetsizdi,
gidişim de
elvedasız olsun
istedim.
ŞEMS-İ TEBRİZİ

Anlatmak istemiyorum
ama anlamayı
çok isterdim...
SEZEN AKSU

En uzun yoldur
insanın içi...
CAHİT ZARİFOĞLU

Doğarken zaten insanız.
Mühim olan ölmeden
insan kalabilmek..
LA EDİRİ

NE içimdeki
sokaklara
sığabildim
ne de
dışarıdaki
dünyaya...
**SABAHATTİN
ALİ**

Sinirliyken söylenmiş
her kelime, sakinken
düşünülmüştür.
FREUD

Değil mi ki
beni şımartan
gökyüzüdür.
İSMET ÖZEL

Bunca boş konuşan
insan arasında,
dilsiz olmak
engel değil; devrimdir.
ÖZDEMİR ASAF

ASTRONOTE

GOFFEE

WER ZAMAN
WER YERDE